

Borla

Glasilo socialno - nacionalnega pokreta Jugoslovanske akcije

Maribor, 1. februarja 1935 Leto III.

Posamezna številka Din 1-50 • Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6-
za inozemstvo Din 10- • Uredništvo in uprava: Gregoričeva ulica 26
Telefon 29-70 • Poštni čekovni račun 10.502 • Izhaja vsak petek • Oglasi po tarifi.

Štev. 5

Zahtevamo tudi zakon o maksimalnih plačah

Zakon o minimalnih mezdah je v naši državi nadvse potreben ne samo za ročno, ampak tudi za duševno delavstvo, katerega se pa v osnutku ne omenja. Zato mora tudi zasebno nameščenstvo zahtevati, da se v zakon vnesejo tudi najnižje plače zasebnega nameščenstva, ki je v tem oziru danes še skoro na slabšem, kakor ročno delavstvo. Tako bi ta zakon koristil vsemu delovnemu sloju. Velike važnosti in nad vse potreben pa bi bil poleg zakona o minimalnih mezdah pri nas tudi zakon o maksimalnih plačah. Delavstvo in nameščenstvo, kakor tudi vse narodno gospodarstvo je v največji krizi ravno radi tega, ker pri nas ne poznamo meje navzgor. Medtem, ko se delavstvu bodisi ročnemu ali duševnemu vsled gospodarske krize zmanjšujejo mezde od meseca do meseca, ko je iz istega vzroka brezposelnost vsak dan večja, vidimo, da so plače takozvanega višjega osebja ostale visoko nad eksistenčnim minimumom. Sicer so tudi njim znižali procentualno dohodke v skoro isti meri kakor delavstvu, toda to je samo v odstotkih. Nihče pa ne vidi iz teh krogov, da n. pr. 20odstotno znižanje plače pri delavstvu ali nameščenstvu, čigar dohodek je znašal pred znižanjem svoto, ki komaj doseže eksistenčni minimum, pomeni vse nekaj drugega, kakor pa pri onem, ki izgubi ta odstotek pri plači, ki je znašala v največ slučajih nad 10.000 Din mesečno, povprečno pa toliko, kakor zasluži navaden delavec eno leto! Da tu ni pravega razmerja, je jasno.

Iz razloga gospodarske krize se ustavljajo obrati in je brezposelnost od dne do dne večja, na drugi strani pa znašajo plače generalnih ravnateljev, ravnateljev, prokuristov in nagrade upravnih svetnikov običajno več kakor mezde delavstva celega podjetja. Ne more biti nikomur razumljivo, da je ob času velike gospodarske krize mogoče, da imamo še ravnatelje, ki dosega 50 in še več tisoč dinarjev mesečno kljub vsemu znižanju, ki jih je do sedaj doletelo. Raznim upravnim svetnikom se delijo tantjeme in nagrade, ki pomenijo za današnje čase naravnost premoženje. Vse te koristi pa uživajo samo posamezniki na račun celokupnega naroda, ne da bi imela od tega kake koristi država. Nasprotno izgine ves ta ogromni denar posameznikov po skrivnih potih. Propadajo denarne institucije, v katere je vlagal štedljivi narod leta in leta prihranke, ki jih je v velikih slučajih pristradal. In ta marljivi štedljivci izgubi vsled brezsrčnosti posameznikov vse svoje prihranke, ne da bi mogel od kjerkoli pričakovati rešitve in pomoči. Onim pa, ki so uživali leta in leta visoke plače in honorarje, ki so jih jemali od dohoda ljudskega premoženja, odidejo do gospodarskem polomu navadno z velikim premoženjem, ne da bi jih kdo preganjal, ne da bi se moglo od njih zahtevati povračila. Do takega stanja privede le gospodarski liberalizem, ki prepušča poedincem popolnoma prostoroče na škodo celoti. Zato je treba

Ne pozabimo na — vajence!

Mladina je naša bodočnost. Tako povdarjajo vsi najmodernejši faktorji. To načelo povdarjajo tako ljudskošolski vzgojitelji kakor profesorji in vsi oni, ki imajo v svojih rokah vzgojo mladine. Malo pa se je pri nas do sedaj storilo, da bi mladino tudi res pridobili. V četrti številki smo našli vzroke, ki vodijo študirajočo mladino na pota materialističnega marksizma. Danes pa bomo navedli vzroke, vsled katerih je še danes naš obrtni naraščaj v rokah tujcev in nasilnega potujčevanja. Dočim moremo v prvem slučaju računati, da se povrne intelektualna mladina zopet v naš tabor, čim dobi primerno službo in jo mine mladniška vročernost in nepreračunljivost, je v drugem slučaju opasnost, da obrtni naraščaj sploh nikdar več ne pride v naše vrste. Pri dijaštvu je več ali manj samo socialno vprašanje, ker narodnostno niso izgubljeni, pri obrtnem naraščaju pa je največje zlo v tem, ker je izgubljen za nas samo v narodnem oziru.

Vzroki so v enem ali v drugem slučaju isti: brezbriznost naših merodajnih krogov in socialna brezčutnost.

Dasi imamo že 16 let svojo narodno državo, je obrtni naraščaj še vedno tam, kjer je bil leta 1918. in ne dosti na boljšem, kakor leta 1914. Večina našega obrtnega naraščaja je sicer res slovenske narodnosti, toda starši so bili nasilno potujčeni. Svetovno znano je, da so bili Nemci v Avstriji v nasilnem potujčevanju mojstri. In tako so stariši današnjega obrtnega naraščaja prišli v nemške roke. Morali so obiskovati nemško šolo, ponajveč še celo šulferajnsko in pouk tam je bil tak, da so se morali ponemčiti. V teh razmerah so živeli dva, tri stoletja. Za nas so bili izgubljeni. Današnji njihovi otroci so bili rojeni v Jugoslaviji in potujčevanje je bilo preprečeno. Toda samo na videz. Marsikdo izmed starišev današnje naše mladine se je zopet za silo priučil lastnega materinskega jezika, velika večina pa ne. Otroci imajo sicer v šoli slovensko vzgojo, doma pa morajo, ker stariši slovensko ne znajo, govoriti nemško. Dokler hodijo v šolo, so še naši, čim pa zapustijo šolo in odidejo v razne poklice, jih dobe v roke po večini stari nemško-nacionalni po Súdmarški priseljeni zagrebenci, ali pa za nas že popolnoma izgubljeni renegati, ki so še slabši od prvih.

Sedaj pa je ta naraščaj v naših rokah samo še toliko, kolikor obiskuje obrtno šolo in kolikor je še obvezno pri kaki

nacionalni organizaciji. Toda vse to nam ne koristi, so obrtniki in trgovci vendarle glavni gospodarji in vzgojitelji tega naraščaja. Kako se odvrača obrtni naraščaj od Sokola, je znano. Spomnimo se samo lanskega slučaja, ki je bil javno dokazan (Fettick-Frankheim), ne smemo pa misliti, da je drugje drugače, samo bolj rafinirano in previdno se izvaja. Na razpolago je vedno dovolj dokazov, da se naša mladina odvrača od nas. Ne sme se nikdo varati, da so tujci pri nas lojalni, bolje je vedeti, da se poslužujejo starih od Súdmarke danlih jim navodil in da znamo to energično preprečiti.

Vzgoja našega obrtnega naraščaja pri narodno tujih mojstrih in trgovcih je absolutno nam škodljiva, ker ni niti v državnem niti v narodnem oziru namenjena nam, ampak zasleduje popolnoma druge cilje.

Ne varajmo se in poglejmo resnici v obraz!

Posebno v mestih Maribor, Celje in Ptuj doživljamo vsak dan, kako se izgublja naš obrtni naraščaj v nemško-nacionalne nam sovražne vrste. Četudi se temu ne smemo, če pomislimo, da se vzgaja v obratu absolutno nemško. To dokazujejo tudi izpitne komisije. Tam čujemo vajence, ki polagajo pomočniški izpit in se v strokovnem oziru ne izražajo v našem jeziku. Malokdo pozna vijake, matice, svedre itd., vsem je na jeziku samo šraube, muteri, borer itd. Pri tem vidimo, kako sistematično znajo naši nasprotniki delovati v starem pravcu samo, da dokazujejo, da so naše pokrajine nemške. In mi? Kritiziramo mladino, ki ne zna našega jezika, ne vprašamo pa po vzrokih, ki mladino peljejo na ta stranpota. Pozabili smo na najvažnejše. Čas je bil takoj po preobratu, da se vsem samostojnim obrtnikom odredi, da morajo položiti izpit iz državnega jezika, če hočejo še naprej imeti samostojno obrt in vzgajati naraščaj. Nikjer na svetu — razen pri nas — ni mogoče, da bi kdo vršil kakršnokoli obrt, če ne zna državnega jezika. Če že hočemo biti širokogrudni, kakor smo vedno, bi vsaj zahtevali to od mlajših mojstrov. Tako pa so merodajni faktorji na to pozabili in s tem zakrivil, da je naša mladina še danes prepuščena tujcem in tudi on še ne bode svojih potomcev vzgajala v jugoslovanskem duhu.

Skraini čas je, da se merodajni faktorji

princip gospodarskega liberalizma odpraviti.

Jugoslovanska akcija zahteva, da se mesto liberalno demokratske ekonomske anarhije uvede gospodarska, stanovska in socialna solidarnost, a mesto marksistične nasilne kolektivizacije zadrugarstvo in postopna etatizacija.

Do sedaj vidimo, da je v liberalno-demokratski državi nacionalno gospodarstvo prepuščeno samo sebi. V njem se brezsrčno razsipajo ljudske moči in neizogibno pride do izraza anarhistični instinkt posameznika. Svoboda kapitalistične pridobitnosti omogoča nadoblast svetovnih anacionalnih

pridobitnih kast, ki hočejo podjarmiti sebi vsa materialna bogastva naroda in uničiti vse duševne vrednote človečanstva. Tako stanje v liberalno-demokratskem gospodarstvu privede neizogibno do stalnih gospodarskih kriz in socialnih polomov.

Da se takemu izkoriščanju posameznih kast izognemo, mora država in organizirani stanovi upravljati narodno gospodarstvo na temelju trajnega in sistematskega gospodarskega načrta, ki ima ostro začrtane meje pridobitnosti posameznika navzgor in navzdol, in na podlagi katerega je onemogočeno izkoriščanje naroda in države s strani poedinca.

vsaj sedaj zganejo in napravijo tem neznosnim razmeram konec, če res hočejo uveljaviti načelo: mladina je naša bodočnost!

Političen pregled Zunanje

Pogodbe proti Rusiji in proti Nemčiji. Ameriška agencija »Universal-Service« je objavila vest, da se vrše tajna pogajanja med francosko in sovjetsko vlado za sklenitev tajne pomorske pogodbe. Francoska vlada to vest zanika, francoski listi pa to vest trdovratno ponavljajo in poročajo, da hoče Rusija s to tajno pogodbo popolnoma preosnovati svoje vojno brodogradnjo na Daljnem vzhodu in predvsem v Baltiku. Gre baje tudi pri tem v prvi vrsti za vrnitev nekdanje ruske črnomorske vojne mornarice, ki se še vedno nahaja v Bizerti, kamor so jo pripeljali vraglovci. To brodogradnjo bi Rusija popravila in ga porabila za strašno službo v Črnem morju, sedanje novo črnomorsko brodogradnjo pa prepeljala v Baltik, ki bi ga na ta način zavarovala proti Nemčiji. Vprašanje je samo, kako spraviti rusko vojno brodogradnjo v Črno morje. Prehod celega brodogradnjo bi najbrže ne bil všeč Angležem, ki jim je razorožitev dardanelskih ožin važnejša kakor oborožitev Nemčije. V zvezi z gornjo vestjo pa so na drugi strani prepričani, da se poljsko-nemška prijateljska pogodba razvija v politično zvezo. Govori se tudi o tajni poljsko-japonski pogodbi. Vse pa je — tajno.

Volitve na Češkoslovaškem. Iz čeških listov posnamemo, da bode pri prihodnjih parlamentarnih volitvah na Češkoslovaškem vloženi 17 kandidatnih list. Izgledalo bode nakako tako-le: 7 čeških, 1 slovaška, 5 nemških, 1 poljska in 1 madžarsko-židovska lista. Za nameček pride še komunistična lista. Češke stranke se niso sporazumele in zato ni pričakovati, da bi prišlo do kakšne koalicije. Vse stranke bodo šle v volivni boj samostojno. Več glav, več misli — to je res, ampak če so vsi trmasti, so pa vse te misli manj ko ena sama!

Kljub vsem paktom ni zaupanja. Dasi je bilo po vojni sklenjenih celo vrsto sporazumov in pogodb, se vendarle vidi, da nihče nima prevelikega zaupanja v vse te pogodbe. Angleži trde, da je najbolje, da se ukinejo vse omejitve mirovnih pogodb glede oboroževanja. Najpreje je treba v tem vprašanju priznati enakopravnost. In to ne samo Nemčiji, ampak tudi Avstriji, Madžarski in Bolgariji. Šele, ko bodo vsi enaki, se bodo lahko dikhmatije vsedli k mizi in se pogajali. Tako Anglija.

Nasprotno pa Francija vprašuje Anglijo, kakšne garancije daje njej in njenim zaveznicam, da jih Nemčija potem, ko bi odpadle vse vbevnosti mirovnih pogodb, ne napade. Vprašuje tudi Anglijo, kakšno pomoč ji ponudi v tem slučaju. Angleži, kakor navadno — molče, odn. jamčijo samo za francoske meje proti Nemčiji, nočejo pa nič slišati o takem jamstvu glede mej drugih držav. Radi tega pravi Francija, da bo sama poiskala jamstva, ako ji Anglija ne nudi zadostnega jamstva tudi glede drugih držav (mislj posebno

Mogotci kvasa!

Kvas je ena glavnih življenjskih potrebščin. Rabi ga tako največji bogatin kakor najmanjši revež, če hoče jesti dober kruh. Tega so se zavedali tudi razni naši finančni mogotci in so radi tega ustvarili kartel. Na podlagi tega kartela se je cena kvasu zvišala in nikdo ga ni smel prodajati ceneje. Predpisane so bile ogromne kazni za prekršitev tega dogovora. Mogotci kvasa v naši državi so: Union v Ljubljani, Savski Marof (lastniki nam niso znani, najbrže pa so židje), Arko-Zagreb, Teslić-Sisak in še neki Šundra v Beogradu. Pred nekaj leti pa je prišel z izdelovanjem kvasa v Ljubljani Slovenec, čigar oče je svojčas odstopil koncesijo ljublj. Union d. d. za dobo 5 let. Za to je prejel precejšnjo vsoto denarja. Ker je 5-letna doba minila, je njegov sin prišel zopet z izdelovanjem kvasa. Takoj v začetku obratovanja pa so mu delali razni »narodni« ljudje, ki so, kakor se šušlja, tudi udeleženi na velikih dobičkih kvasnih podjetij, take težkoče, da je moral mož za nekaj časa ustaviti obratovanje. To so sicer obrtne stvari, v katere se pri tej priliki ne bomo spuščali. Zdi se nam pa, da tudi pri onih gospodih ki so hoteli preprečiti novo podjetje za izdelovanje kvasa, ki bi stalo izven kartela, niso bili glavni vzrok obrtni predpisi. Do tega prepričanja nas privede dejstvo, da je to novoustanovljeno podjetje takoj znižalo ceno kvasu za več odstotkov. Zato so morali znižati ceno tudi ostali magnati. To pa jim ni šlo v račun in zato so delali zapreke.

Po dolgem času je bila stvar rešena in podjetje je vendarle pričelo z obratovanjem. Ker so bili karteli po zakonu ukinitveni, so nastala še nekatera nova podjetja te stroke.

Zadnji čas pa so velekapitalisti, ki

smo jih zgoraj našeli, pričeli zopet s spletkarenjem, da bi prisilili manjša podjetja k temu dogovoru, po katerem bi se cene kvasu zvišale, zato pa bi si razdelili rajone. Bilo bi to nekako tako, kakor s pivom. Vsled nesporazuma med samimi dogovorniki pa ni prišlo do sklepa pogodbe in tako hodemo že v kratkem videti posledice tega nasporazuma v tem, da bodo cene kvasu pričele padati. Sedaj pa je drugo vprašanje, ki je za javnost bolj važno. Z znižanjem cene bodo pričela v prvi vrsti podjetja, ki so v rokah multimilionarjev. S tem bodo prisilili tudi manjša podjetja, ki so v rokah naših domačih ljudi, ki so ustanovili ta podjetja samo s svojo marljivostjo, da bodo znižali ceno. S tem se bo pričela gonja navzdol, zmagal pa bo tisti, ki bo vzdržal. Kapitalisti, ki so bili do sedaj nekaka država v država računajo prepričano s tem, da njihove konkurence manjša podjetja ne bodo vzdržala in da jih bodo s tem prisilili skleniti dogovor. Potem pa se bo cena zvišala tako, da bo krifa trenutna »zguba«, kar znači najmanj za 100%.

Bati se je, da se bode tako tudi zgodilo. Ubogo ljudstvo bo pa plačevalo tako, da bo krilo sedanje »zgubo«, katere v resnici sicer ne bo, ampak finančni mogotci bodo te že dokazali s številkami, ki jih bodo postavili sami.

Dovoljimo si pa vprašati merodajne faktorje, če je pri nas za to dopustno? Neki smo čitali, da so karteli odpravljivi. Če je to res, potem naj pa vlada, ki je na tem vprašanju tudi zainteresirana, kratkoma diktira ceno kvasu in to tako, da bo ista znosna za ljudstvo, kar ni bojazni, da bi bil dobiček producentov premajhen. četudi ostane cena kvasu pod 20 Din za kilogram.

itd., kar bomo seveda na drugem mestu uporabili. Če pa vzamemo 74 članov, ki so si pod takšnim terorjem upali glasovati za, so to junaki in lahko trdimo, da teh 74 članov velja najmanj za 500 drugih! Seveda se je pričelo že takoj drugi dan naprej groziti, da se bodo izvajale

konsekvence nad njimi. Nujna potreba je, da se čim prej takšnemu načinu in izrabljanju raznih položajev naredi konec ter da se uveljavi čim prej tudi zanje obstoječi zakon in da bodo nosili vse posledice takšnega izrabljanja.

Naše delavstvo v krizi

Po preobratu je imelo naše delavstvo samo par let nekoliko boljše čase. Že pol desetletja pa je njegov položaj od dne do dne obupnejši.

To nam dokazuje tudi statistika okrogne urada za zavarovanje delavcev. Statistične ugotovitve so za naše delavstvo porazne in treba bo razmišljati, kako naše delavstvo rešiti pred popolnim propadom.

Sicer navaja statistika OUZD, da je smatrali leto 1934 kot leto gosodarskega oživiljenja, iz tabele pa je razvidno, da od tega zboljšanja gospodarskega položaja ni imelo delavstvo nikakih koristi. Naraščala je sicer zaposlenost, a mezde so padale.

Značilno je tudi, da narašča število ženskega delavstva na škodo moškega.

Statistika sama nam pove, da se to godi radi tega, ker delodajalci štedijo. Ženske so torej za isto delo slabše plačane kakor moški. To je krivica. Delavstvo mora iti v boj pod geslom: Za enako delo — enako plačilo! Kje pa delodajalec na svojem proizvodu zapiše, da je izdelano po moških, ali pa po ženskah? Gotovo tudi niso zadovoljni s tem, da bi ženska manje napravila kakor moški.

Stroji tečejo za vse enako, torej mora ženska delati ravno tako, kakor moški. Če se omenja pri ženskah kaka štednja, je to samo izkoriščanje ženske. Kdo pa bo preskrboval na stara leta iznemogle delavce, bodisi moške ali ženske, tega vprašanja se pa ne dotaknejo delodajalci. Iz tega vidi posebno naše tekstilno delavstvo, da je izkoriščeno do skrajnosti in da je potrebno nujne pomoči.

Prinašamo statistiko OUZD, iz katere delavstvo vidi, kako se na eni strani večja industrija in zaposlitev, na drugi strani pa stalno padanje mezd. Pripomnimo pri tem še, da so pri OUZD zavarovani tudi inozemci, katerih sicer statistika direktno ne omenja, so pa eden glavnih vzrokov brezposelnosti domačega delavstva.

Statistika nam prinaša sledeče podatke:

Stanje in razvoj zaposlenosti v dravski banovini v zadnjem desetletju je razvidno iz sledeče tabele:

Leto	Število članov OUZD-a	Letna razlika (napram predhodnemu letu)
1923	73.899	+ 5.537
1924	74.333	+ 434 I. d. g. k.
1925	72.808	— 1.525
1926	75.325	+ 2.517
1927	82.546	+ 7.211
1928	88.927	+ 6.381
1929	94.929	+ 6.002
1930	97.688	— 2.759 II. s. g. k.
1931	91.848	— 5.840
1932	77.652	— 14.195
1933	75.564	— 2.089
1934	79.010	+ 3.446

Delovni trg v dravski banovini je v zadnjem deceniju imel dve krizi. Prvo milejšo krizo je povzročila stvarna stabilizacija dinarja in se ta kriza imenuje najprimernejše »deflacijska kriza«. Druga izredno ostra kriza je mednarodnega značaja in se radi tega imenuje svetovna gospodarska kriza. Največji letni padec članstva OUZD-a je znašal ob prvi krizi — 1.525 zavarovancev, ob drugi krizi pa skoraj desetkrat več, to je — 14.195 zavarovancev.

Poleg zemljiške in kapitalne rente imamo še tretji, v socialnem pogledu najvažnejši produkcijski faktor, **delovno rento**.

Ob prvi krizi so padli zavarovani za službi članov OUZD-a samo za 4 milijone, ob drugi krizi pa okroglo za četrtilijarde dinarjev. Padec bolniških zavarovanih prispevkov pri 6 odst. tarifu

znaša okroglo 15 milijonov vsako leto. Leta 1934 je pa celokupna letna zavarovana mezda narasla za 10 milijonov.

Pri delavskih plačah nam pa minulo leto 1934 na žalost ni prineslo zboljšanja. Kljub naraščanju zaposlenosti so lansko leto delavske plače padle, kakor je razvidno iz sledeče tabele:

Leto	Povprečna dnevna zavarovana mezda Din	Letna razlika (napram predhodnemu letu)
1923	20.55	+ 2.63
1924	21.74	+ 1.19
1925	22.01	+ 0.27 I. kr.
1926	22.43	+ 0.42
1927	23.26	+ 0.83
1928	24.32	+ 1.06
1929	25.47	+ 1.15
1930	26.45	+ 0.98
1931	26.21	— 0.24 II. kr.
1932	24.38	— 1.83
1933	23.23	— 1.15
1934	22.63	— 0.60

Deflacijska kriza je bila tako mila, da ni povzročila padanja povprečne dnevne zavarovane mezde, marveč je samo oslabilo njeno napredovanje. Na posledicah svetovne gospodarske krize pa delavske plače še danes padajo.

V sledečem naj omenimo še na en važen in značilen pojav, to je **naraščanje ženskih delavcev** na račun moških. Kljub raznim teorijam, da pripada ženi že po naravi mesto gospodinje in matere, je odstotek ženskih zaposlencev vedno večji.

Leto	Odstotek ženskih članov	Letna razlika (napram predhodnemu letu)
1923	27.32%	+ 2.77%
1924	29.16%	+ 1.84% I. kriza
1925	30.47%	+ 1.31%
1926	32.14%	+ 1.67%
1927	32.30%	+ 0.16%
1928	32.42%	+ 0.12%
1929	32.51%	+ 0.09%
1930	32.59%	+ 0.08%
1931	33.49%	+ 0.90% II. kriz
1932	36.50%	+ 3.01%
1933	38.05%	+ 1.55%
1934	38.55%	+ 0.50%

Visoka letna razlika (diferencial) leta 1932 ima svoj vzrok v tem, da je zakon o zavarovanju delavcev od 14. V. 1922 razširil obseg zavarovancev tudi na služkinje, katere so bile prej oproščene zavarovanja. Odstotek ženskih stalno napreduje, vendar ob času kriz neprimerno hujše kot ob času gospodarskih poletov. Delodajalci štedijo v krizah tudi na ta način, da moške delavce kot kor mogoče nadomeščajo z ženskimi delavci.

Pretežna večina vseh industrij je v minulemu letu napredovala. Največje napredovanje izkazuje tekstilna industrija z letnim prirastom od +2254 zavarovancev. Njej sledi gozdno-žagarska industrija z letnim prirastom +453 zavarovancev in dalje javna dela (to je gradnja železnic, cest in vodnih zgradb) z letnim prirastom +399 zavarovancev itd. Največja nazadovanja izkazuje mizarstvo (to je industrija za predelovanje lesa in rezbarstva) z letnim padcem 289 zavarovancev. Njej sledijo gradnje nad zemljo z letnim padcem od —222 zavarovancev in predelovanje kože in njenih surogatov (to je čevljarstvo) z letnim padcem od —219 zavarovancev. Padci ostalih industrij so radi svoje malenkostne višine brezpomembni.

Čuvajte Jugoslavijo!

Občni zbor kreditne zadruge drž. železničarjev

OBČNI ZBOR KREDITNE ZADRUGE DRŽ. ŽELEZNIČARJEV.

Končno se je občni zbor vršil. Menda še ni bilo občnega zbora, ki bi se vršil pod takšnimi razmerami kakor ta. Vse dneve pred občnim zborom se je pritiskalo in zahtevalo od članov kreditne zadruge, da morajo iti na občni zbor in se celo zahtevalo od njih podpisati, da so se pismeno zavezali, da se bodo občnega zbora udeležili in glasovali proti sedanjemu odboru. Že prej, ko se je pobiralo podpise za izredni občni zbor, se je iste pobiralo, lahko rečemo, in na ta način, ki mu ni primere. Člani kreditne zadruge so bili klicani v pisarno, da podpisujejo zahtevo za izredni občni zbor, čeravno se jim ni povedalo striktno, da gre za izredni občni zbor kreditne zadruge, temveč se jim je vse druge razloge navajalo, kakor: da gre za konzum, oziroma da se zahteva podpise od strani kreditne zadruge, ali se jim pa sploh nič ni povedalo in celo tako daleč je šlo, da se je nekatere brez vednosti podpisalo.

Agitacija se je razvijala zadnje mesece na tak način, da bo imelo s stvarjo opravka še sodišče. Celo

na državo m. z.). Francija ima v mislih vzhodni pakt, h podpisu katerega hoče prisiliti tudi Nemčijo in ravnotako podobni pakt. Če Nemčija tega noče, bodo podpisale Francija, Mala zveza, Balkanski porazum in Rusija, morda tudi Italija — zavezniško politično in vojaško pogodbo, ki jih bo ščitila pred Nemčijo in njenim revizionističnim zavezništvom, če bi hoteli spletkariti proti obstoječim mejam. Angleži odgovarjajo, da bi bila taka pogodba priprava na vojno. Francozi pa cinično sprašujejo Angleže, zakaj ne predlagajo tudi ukinitve vojaških ovir glede Turčije, da bo mogla zopet utrditi Dardanele.

Medtem pa, ko se nakdanji zavezniški prerokajo o tem, ali se naj ukinejo omejitve oboroževanja v smislu mirovnih pogodb, se Nemčija lepo mirno oborožuje dalje in čaka...

Od potovanja Lavala v London, Francozi ne pričakujejo dosti.

cerkve so se posluževali pri agitaciji, češ, da je upravni odbor prispeval za pravoslavno cerkev v Mariboru 20.000 dinarjev. Mislili so seveda, da bodo s tem dosegli uspeh. Največji teror pa je nastopil zadnje tri dni, ko se je delavcem, članom kreditne zadruge, grozilo, da kdor ne bo glasoval proti, je bolje za njega, da v pondeljek ne pride več v službo, oziroma da bo vsak posameznik imel posledice v službi, kateri bi se predrznil, da bi ne šel na občni zbor in da ne bi glasoval proti sedanji upravi. Člane izproše, ki so prišli na občni zbor, pa se je čakalo na postaji Maribor, glavni kolodvor, kjer je g. Šalamun, bivši brzojavni mojster, nekemu članu celo izjavil, da naj ne glasuje za sedanjim upravnim odbor. Ljudem se je celo plačalo tako na pr. iz otuške delavnice, kjer je dal g. načelnik Dolinšek denar na razpolago, da gredo na občni zbor in da glasujejo proti sedanji upravi. V nedeljo se je že ob pol devetih dopoldne postavil gospod podnačelnik mariborske delavnice inž. Gruđen s svojim štabom nekaterih kontrolorjev, med katerimi je bil tudi g. računovodja kurilnice Maribor. Arti ter so vztrajali do 2. ure popoldne tam in vodili kontrolo nad prihajajočimi. Če je kateri član kreditne zadruge predčasno hotel zapustiti občni zbor, se ga je zavrnilo nazaj v dvorano, da mora čakati do glasovanja. Vzlic vsej tej gonji in pritisku ni prišlo na občni zbor od 1200 članov več kakor 323, od katerih se je glasovanja udeležilo 240, in sicer 166 proti sedanji upravi, 74 pa za sedanjim upravo; 81 članov se je glasovanja vzdržalo, oziroma se pri noimenem glasovanju sploh niso javili ter se raje umaknili v prednostore dvorane. Torej dejanski stan glasovanja je bil: 74 za upravo, 81 se je glasovanja vzdržalo tako da izgleda števila popolnoma drugače, kakor se jo hoče prikazati, ker 153 napram 166 pri vsi taki agitaciji in terorju ni nobene razlike, če zraven še pomislimo, da so nekateri, ki so glasovali proti, izjavili hude primombe, češ, glasujem proti, da bom imel v mir

Občni zbor „Nanosa“

se je vršil dne 20. t. m.

Ob 10. uri dopoldne je otvoril občni zbor nad vse marljivi tovariši predsednik Kralj Marino. Uvodoma se je spomnil našega blagopokojnega kralja Zedinitelja in mladega kralja Petra II. Navzoči so v počastitev stoje zaklicali trikratni Slava.

Pozdravil je nato delegata bratskega društva »Branibor« g. Detela in Karisa. Prečital je brzojavne in pismene pozdrave raznih sorodnih društev in posameznikov, med drugimi načelnika mariborske občine g. dr. Lipolda, Andreja Gabrščka, starega narodnega borca, g. Dr. Rapotca, zastopnika društva »Jadran« g. dr. Fornariča. Odpošlje se brzojavno pismo g. ministru dr. Marušiču in načelniku mestne občine mariborske.

Tajnikovo poročilo vsebuje pregled društvenega delovanja v preteklem letu. Društvo je imelo 29 članskih sestankov z raznimi poučnimi predavanji. Priredilo je skupno 15 izletov, posebno na našo severno mejo. Članov ima 549. Društvo je prejelo 436 dopisov odposlalo pa jih je 324. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imelo društvo preteklo leto 12.685 Din 25 p dohodkov in 10.524,50 Din izdatkov. Društvo ima svoj ženski odsek, ki je imel dohodkov 6033,50 Din, izdatkov pa 5222,80 Din. Društveni socialni odsek je imel precej posla. Podpor je izdal v denarju 935 Din, poleg tega pa tudi v obleki, obutvi in jestvini. Preskrbel je tudi raznim brezposelnim revnim emigrantom brezplačna kosila in večerje. Pri novih volitvah je bil izvoljen dosednji odbor z malimi spremembami. Na čelu ostane še nadalje tov. Kralj Marino, četudi je ponovno prosil navzoče članstvo, da ga odveže te funkcije.

Med občnim zborom je prispel iz Beograda delegat saveza g. Dr. Ivan Marija Čok, katerega je navzoče članstvo burno pozdravilo.

Predsednik je podal g. dr. Čoku besedo.

G. dr. Čok je v svojem globoko zasnovanem govoru orisal današnji politični položaj posebno z ozirom na rimska pogajanja, ki so ravno za emigrante največjega pomena. Povdaril je, da naša vlada to vprašanje zasleduje z vso pozornostjo. Opisal je metode fašizma, ki za Slovence ne bode nikdar drugače kakor je. Če je za Italijo dober in če si ga italijanski narod tudi osvoji, Slovenci ne bodo mogli biti nikdar pristaši njegove politike, ki prinaša našemu narodu samo krivice.

Ni pa dovolj, da se interesira za to vprašanje samo vlada, treba je da vsak emigrant pomaga po svojih močeh pri delu. Pokazal je na Alzacijo Loreno in orisal propagandno delo Francozov, kjer je vsak državljani od ministrskega predsednika pa do zadnjega pastirja v gorski

vaši od leta 1870 pa do zopetne osvoboditve govoril o izgubljeni domovini. Ravno tako so delali za svoje osvobođenje Irči in ravno tako delajo še celo sedaj Južni Tirolci. Zaključil je svoj govor z besedami: Naprej za našo skupno stvar!

Navzoče članstvo je govor dr. Čoka nagradilo z burnim aplavdiranjem.

Nacionalno delavstvo zboruje

Občni zbor podruž. NSZ v Mariboru se je vršil dne 27. t. m. v mali dvorani Narodnega doma.

Občni zbor je otvoril tovariš Fras in podal predsedstvo centralnemu predsedniku tov. Juvanu, ki je v svojem nagovoru pozdravil zastopnika NO g. dr. Dolarja in navzoče intelektualce kot simpatizerje NSZ.

V svojem govoru se je spomnil tragičnega marseillskega dogodka in delavskih žrtv v rudniku Trebče in Srbski Balkan.

Prešel je nato na pojasnilo glede sprememb v odboru mariborske podružnice. Ostro je zavrnil govorice, ki so se širile v Mariboru, da so v NSZ bile velike neurednosti in denarne malverzacije. Nasprotniki širijo take alarmantne vesti samo z namenom, da bi oslabil NSZ, kar pa se jim ni posrečilo in je mariborsko nacionalno delavstvo ravno pri zadnjih volitvah delavskih zaupnikov v Mariboru pokazalo, da se zaveda svojih dolžnosti. Narodno delavstvo ni samo obdržalo lanskega leta postojank, temveč je celo zmagovalo v obratih, kjer so imeli do sedaj absolutno besedo naši nasprotniki. Do sedaj je izvoljenih 48 obratnih zaupnikov na listi NSZ. To število se bode pa še povečalo, ker je še nekaj podjetij, kjer se bodo volitve vršile tekom tega tedna.

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da ima podružnica poleg rednih tudi podporne člane, ki podpirajo NSZ.

Tajniško poročilo nam dokazuje, da je bila v preteklem letu podružnica marljiva na delu. Pri sedanjih volitvah obratnih zaupnikov je imela podružnica 46 sestankov. Zahvaljuje se vsem sodelavcem, kakor tudi nacionalnemu časopisju, ki je NSZ podpiralo v volilnem boju.

Nato je podal predsednik besedo zastopniku NO g. dr. Dolarju, ki je pozdravil občni zbor v imenu odsotnega predsednika NO g. dr. Jančiča in Narodne odbrane. V svojem govoru je povdarjal, da NO budno zasleduje delo NSZ in jo

podpira po svojih močeh zato, ker stoji na narodnem stališču. NO nima sicer denarja, tudi ni borza dela, gleda pa vedno, da podpre NSZ kjer in kakorkoli more, ker se zaveda, da samo narodnost ne pomeni dosti, če ni združena tudi s socialnim čutom. Ker stremi tako NO, kakor tudi NSZ, da zboljša socialni položaj naroda na podlagi mirnega sožitja stanu s stanom, ne pa na podlagi kvarnega razrednega boja, s katerim se narodne sile samo ubijajo, bode vedno podpirala načelo NSZ, da je treba narodu dati dela in kruha, ne pa podpor.

Zaključil je svoj govor s pozivom, da se članstvo še bolj poprime dela v korist delovnega ljudstva, ker je država močna le tedaj, če je narod zadovoljen, ta pa je zadovoljen le tedaj, če prejkda za svoje delo tudi pošteno plačilo.

Občni zbor je pozdravil tudi g. dr. Šnuderl kot simpatizer in podpornik NSZ in povdarjal, da bode socialni položaj vsega delavstva tako duševnega kakor ročnega le tedaj izboljšan, če bode tudi naša nacionalna inteligenca uvidela, da je treba korakati skupno z delavcem in kmetom. Pravice delavca ne morejo biti dosežene, dokler delavca zastopajo nedelavci. Od gospode ni pričakovati nikake rešitve, ker ta ne pozna potreb delovnega ljudstva.

Nato so se izvršile ob precej burni debati članstva volitve, pri katerih je bil izvoljen z apredsednika tov. Radolič z večino glasov. Odbor sestoji sedaj iz predsednika, podpredsednika, 6 odbornikov, 4 nadzornih odbornikov in dveh namestnikov.

Pri slučajnostih se je javil kot edini govornik centralni predsednik tov. Juvanu, ki je orisal v svojem govoru delo NSZ pred vojno v Avstriji in po vojni v Jugoslaviji. Iz njegovega govora posnamemo, da ima NSZ do sedaj 52 podružnic s preko 800 plačujočih članov. Ker je poleg NSZ še več drugih nacionalnih strokovnih organizacij, je prava večina v rokah nacionalnega delavstva. Do

taknil se je tudi naših socialnih institucij in povdarjal, da naše borze dela ne vršijo onega dela, katero bi prav za prav morale vršiti, ampak da dajejo samo še podpore in še to malenkostno. Delavec pa hoče dela, ne podpore. Naglasil je, da NSZ ni političen pokret in je popolnoma neodvisna, vendar pa mora NSZ sodelovati v vseh socialnih političnih vprašanjih. NSZ spremlja vsak nacionalni pokret, ki stremi za tem, da se napravi v naši državi red, s simpatijami.

Naznanil je, da se bode letos vršil kongres NSZ in pozval članstvo, da se ga udeleži v čim večjem številu.

Ker se ni nihče več javil k besedi, je novo izvoljeni predsednik s pozivom na skupno delo, zaključil mnogoštevilno obiskani občni zbor.

Čudna pota politike

Senatorske volitve vzbujajo največje zanimanje javnosti posebno v dravski banovini. Največ debat se vrši v pogledu kandidature ministra na razpoložljivu g. Pucelja. Če bo izvoljen g. Pucelj za senatorja, pride v skupščino kot njegov namestnik zastopnik kočevskih Nemcev g. dr. Hans Arko. Tako bo dobila dravska banovina nemškega poslanca. Že ob priliki volitev v skupščino je bila nacionalna javnost razburjena radi te kandidature na JNS-listi, in nam ni šlo nikakor v glavo, kako je mogoča taka politična mešetarija. Videli smo že takrat, da bi stranka, ki ima strogo nacionalen program — vsaj tako zatrjuje — ne smela v svoje vrste sprejeti zastopnika narodne manjšine in to še kočevskega Nemca. G. Pucelj je nacionalno javnost pomiril samo z izjavo, da pride g. dr. Arko v poštev kot poslanec samo po njegovi smrti. G. Pucelj pa še ni umrl in kljub temu bi rad menda, da bi prišel kot poslanec njegov namestnik g. dr. Hans Arko. Verujemo sicer, da je senator vse nekaj drugega, kakor poslanec, zdi se nam pa, da vseeno ne odtehta poštene moške besede. In tako besedo je g. Pucelj dal.

Zato se ne čudimo, da je tudi »Pohod« zapisal, da raje vidi sedeti na senatorski klopi g. Žebota kakor g. Pucelja. Tudi mi se pridružujemo tej želji.

»Pohod« navaja pri tej priliki tudi, da se je g. Pucelj pri sestavi kandidatne liste za senatorja opozarjal, naj se raje umakne med namestnike na senatorski listi, toda vse opozoritve so bile zaman, čeprav so se prijateljska opozorila sklicevala na okolnost, da bo prihod g. dr.

X. Z.

Kaj je tega treba bilo...

Mesec januar je vsako leto mesec občnih zborov. Tako je tudi letos. Ne mine nedelja, da se ne bi vršil občni zbor enega ali drugega društva. Navadno so to redni občni zbori. Zgoditi pa se tudi, da je vmes kakšen izredni občni zbor, kar se sicer dogaja redkeje. Kadar pa se zgodi, je to vzrok, da so prejšnji funkcionarji kaj pregrešili. Ali ni blagajna v redu, ali je kdo izstopil, ki more dobiti svojega naslednika le na javnem občnem zboru, kamor pridejo vsi člani, ali pa se je ugotovilo, da mogoče pravila ne odговarjajo in jih je treba spremeniti, ne da bi se moglo počakati do rednega občnega zbora. Tako je bilo po navadi.

Letos pa izgleda v Mariboru, da je lahko sklican izr. občni zbor tudi iz kakih drugih vzrokov. Je sicer vse v redu. Odbor je vršil svoje funkcije tako vzorno, da nobena revizija ni mogla ugotoviti nepravilnosti. Tudi predsednik sam ni ničesar zakrivil — seveda kar se tiče poslovanja v društvu, ali bolje rečeno za druge. Pa vendar je bilo treba izrednega občnega zbora.

Radovedni bralec pa seveda še ni uganil, zakaj je bilo treba izrednega občnega zbora. In ko bo zvedel, se bode tudi čudil, kajti je res čudno.

No, pa začnimo! Predsednik društva ali zadruga je bil mož, ki jo je pred leti »pogruntal«, da bi bilo dobro ustan. tako zadrugo, ki bi imela za delavstvo na razpolago vedno kaj denarja. Sicer je bilo pri nas že veliko zadrug z napisom »posojilno in hranilno društvo«, toda po-

sojilno je bilo zapisano bolj radi lepšega, hranilno pa je bilo zares. Saj je bilo celo nekaj takih »hranilnih«, ki so tako shranili prinese denar, da ni bil več vrnjen. Zato je mož, ki je bil maršikaj pametnega napravil, ustanovil tudi zadrugo, ki ni imela »posojilno« napisano kar takole za »hece«, ampak je tudi res posojevala. Pa to pri nas ne pomaga dosti. Mož se je pač zameril gotovim gospodom, ki sicer vedo veliko povedati, pa malo ali bolje rečeno, nič ne vstvarijo in bilo je potrebno — izredno zborovanje zato, da se tega moža odstrani in na mesto njega postavi drugega, ki je mogoče sicer pred kratkim večkrat prestopil prag tega pribežališča revnih in potrebnih ter je mogoče večkrat našel tam odrešenje. Pa kaj zato! Mož ustanovitelj mora iti in napraviti prostor drugemu, ki je že v duhu menda sedel na predsedniškem stolcu, na onem, poleg katerega je večkrat tako ponižno stal in prosil po njegovem mnenju sedaj »že bivšega« predsednika, da mu pripomore iz zadrege.

Ker pa so vedeli, da je »bivši« precej močne hrbtenice in da se ne vda kar takole na željo vsakega in vsakemu, je bilo potrebno nešteto kurirjev, dopisov, sestankov in cel kup načrtov, da bi se ga bo izpodneslo. Vse je treba spremeniti: predsednika, odbor in sploh vse. Tudi ubogega nameščenca je treba odstraniti in postaviti drugega zato, ker je dosedanjega gospodarja ubogal in postaviti takega, ki ne bo ubogal nikogar. So sicer

v redu knjige, blagajna »štima«, daje se kolikor more, ne samo posojil, tudi kaka podporca se je tu in tam vjela — ampak vseeno nekaj ni prav! In ta nekaj je precej mračnega januarskega dneva, ob veliki »plundri« kakor pravijo Ljubljanci, ali po naše — brozgi — meral spravit. V zgodnji uri na noge vse kar leze in gre, da so prišli pomagat »bodoči« in vreči »bivše«. Zgodaj jutraj se je že začelo. Ampak tile »bivši« so le tiči. Naštimali so tako, da ni bilo mogoče utihotapiti nikogar, ki ni hotel tam nič iskati, čeprav je bilo tudi takih dosti pripravljenih. Ostali pa so morali zunaj vrat in na povleje patrolirati po brozgi — večinoma brez »golzerca«, samo komandant so bili boljje opravljeni. Pa tudi gospod komandant so bili proti koncu že zelo utrujeni, ker so bili prezaproseni. Strogo so pazili na vsekega, ki je prišel. Oster pogled in mal namig s prstom je pomenil mnogo. Pazili pa so tudi strogo na velika vrata, kjer se je tu pa tam prikazal kak izmučen obraz po večurnem bivanju v sobi »bodočnosti«.

Gospod komandant so tudi vsakega takega »ostro pogleda« Nič ni pomagalo izgovarjanje o žej, o mrazu, o tujih opravkih doma, da gre zadnji vlak in se je treba odpeljati, ker bo sicer treba ostati cel dan v tem nesrečnem Mariboru, kjer je vse drago, v žepu pa ni cvenka — gospod komandant so ukazali in povešenih glav so nesrečniki odkorakali ne ven — ampak nazaj v hram pravice in krivice.

Po dolgem sem in tja, očitkih, ki so bili po »bivšem« sproti potolčeni, je prišlo do tako zažljenega glasovanja. Slišal si, kako globoko so se oddihovali. In

prišlo je. Za, proti. Za, proti... In so štel tako »bivši« kakor »bodoči«. Številka proti je bila vedno večja in večja. Obrazi bodočih so se jasnili. Kurirji so hodili poročat gospodu komandantu. Vse je bilo pripravljeno. Gospod komandant so odredili, da se bo ob pojavu »bivših« zapela pesem: oh, zdaj gremo, nazaj ne pridemo. Piščalke so bile pripravljene. Na prste se je tudi poskušalo zažvižgati. Vse, prav do najmanjših podrobnosti je bilo pripravljeno.

Tam za zaprtimi vrati pa so štel. Gospod komandant so postali nestrpni. Začuje se ploskanje in vptije. Zapet je prišel glavni kurir in javil: zmaga je naša. Gospod komandant so zavzeli vojaško pozo. Prsa ven, glavo pokonci. Nasmeh jim je sijal iz oči. Napravili so okret čelom proti palači in srepro uprli svoj pogled v vrata. Že prihajajo... Prvi je kurir, ki je že preje prinašal poročila. Isti, ki je prinesel zadnje poročilo o zmagi. Toda kaj se je zgodilo? Obraz ne kaže nasmeha, roke visijo mrtvo, klobuk potlačen na oči. Tiho je zašepetal komandantu: številka je bila naša že velika, ampak na oni strani so bili tudi korajžni in so nam spodnesli potrebno večino »bivši« ostanejo.

Gospod komandant so spremenili vojaško pozo zmagovitega v pozo premaganega. Obrnili so se in odšli. Piščalke so ostale v žepih, s pesmijo ni bilo nič. »Bodoči« zaenkrat še ne bodo zasedli tako zažljenega položaja...

Edino kar je bodočim ostalo, je nahod in glavobol.

Zaenkrat lahko bodoči zapojejo: kaj je tega treba bilo...

Hans Arka v narodno skupščino izzval silno ogorčenje med vsemi narodnimi elementi, pa naj pripadajo tej ali oni skupini in naj bodo predstavniki tega ali onega naziranja. »Pohod« piše, da si bo to treba zapomniti ne samo za 3. februar, ampak tudi za vso bodočnost, zlasti tudi za volitve v narodno skupščino.

»Pohod« piše dalje, da naj vprašajo Slovence v Kočevju, ki da bodo vsi povedali, da so tam doli Slovenci v lastni državi manjšina in da jim vladajo Nemci, čeprav je bilo samo eno tretjino nemških volilcev. Slovenci komaj čakajo, da obračunajo z nemškimi očetmi in slovenskimi pokrovitelji te narodne blaznosti.

Tudi mi se pridružujemo »Pohodu« s pristavkom, da nismo nikdar pričakovali kaj drugega od ljudi, ki so sicer narodni, pri političnih kupčijah pa gledajo ne toliko na narod kakor samo na svoj osebni »jaz«. Mi na severni meji opazujemo z budnim očesom početje raznih »tudi nacionalistov«, ki ob vsaki priliki pomagajo našim narodnim nasprotnikom. Izgovarjajo pa se, da se družijo le z lojalnimi Nemci. Pri nas pa je žalostno, da so lojalni Nemci, kolikor jih je, mirni in se ne vtikajo v javno življenje, vsi pa, ki vodijo politiko, so več ali manj stari znanci iz predprevarnih dni. Maršikdo izmed njih ima najbrže še danes žulje na rokah od kamnov, ki jih je nosil pred Narodni dom. Pa to naših »zavednih« ne zanima. Glavno...

Maribor

Pomožna akcija in mestno delavstvo. Z ozirom na našo notico pod tem naslovom v 4. številki našega lista nam je poslalo mestno poglavarstvo sledeči uradni popravek:

Mezde delavcev, zaposlenih pri mestni občini, so se deloma znižale, deloma zvišale tako, da prejemajo sedaj: 1. samski delavci 2 Din na uro, 2. poročeni delavci brez otrok, ako žive v skupnem gospodinjstvu z ženo in poslednja ni zaposlena 3 Din na uro, 3. poročeni delavci z otroci: do 2 otrok pod 14. letom starosti, ako žive v skupnem družinskem življenju in noben družinski član ni zaposlen, dobijo 3.50 Din na uro, 4. poročeni delavci z otroci: do 4 otrok pod 14. letom starosti, ako živijo v skupnem družinskem življenju in ni noben družinski član zaposlen 4.50 Din na uro.

Za ta sklep odbora Pomožne akcije mestne občine v Mariboru je bilo merodajno glasom popravka mestnega poglavarstva dejstvo, da je pomožna akcija zasluga značaja in je njen namen nuditi potrebnim v sili najnujnejšo pomoč. Njena naloga je, zbirati za to potrebna sredstva in skrbeti za njih pravilno uporabo. Pomožna akcija bi zgrešila svoj namen, če bi dajala delavcem, ki jih more zaposliti, višje mezdje nego so drugje običajne, ker bi se v tem slučaju nihče ne potrudil poiskati si dela drugje. Izhajajoč iz tega stališča je tudi država v pravilniku za

izvajanje javnih del določila, da se sme plačati pri javnih delih zaposlenim delavcem največ Din 20.— na dan. Pravilnost tega načela potrjujejo tudi dosedanje izkušnje pri mariborski pomožni akciji, kajti ugotovilo se je, da prosi za zaposlitev pri pomožni akciji vsa leta njenega obstoja cela vrsta istih oseb, kar dokazuje, da si niso iskali dela drugje, marveč so se zanašali zgolj na mestno občino in njeno pomožno akcijo in to predvsem radi tega, ker so bile mezde pri pomožni akciji boljše nego drugod. Te pa so se sedaj pravično regulirale tako, da so v pravem razmerju do številca družinskih članov poedinih delavcev. Poprejšnje razmerje samskih delavcev do poročenih brez otrok je bilo 3 : 3.50, do poročenih delavcev z otroci pa 3 : 4, dočim je sedaj 2 : 3, 2 : 3.50, 4 in 4.50. Za pomožno akcijo ni merodajno zgolj izvrševanje dela, marveč prvenstveno najnujnejša pomoč v sili. Z znižanjem mezd pri samskih delavcih, ki imajo napram družinskim očetom mnogo manjše potrebe, pa je tudi omogočeno zvišanje mezd delavcem z velikim številom otrok in zaposlitev večjega števila delavcev.

Popravek smo prinesli, dasi se naše navedbe popolnoma strinjajo z navedbami mestnega poglavarstva. Zanimivo pa je, da so pri mestni občini intervenirali, kakor je razvidno iz poročila mestnega poglavarstva, gotovi poslodavci, ki so smatrali, da je delavstvo pomožne akcije predobro plačano. Torej plačujejo svoje delavstvo še slabše. Javnost naj pa sedaj sodi, kako naj delavec živi. Ali delavec ni človek? Znano pa nam je, da je takih intervencij na mestni občini zelo veliko in jih še bo. Ampak malo je to, kar dobi delavec, zelo malo...

Je in ni...

Župan občine Studenci g. Kaloh nas naproša, da objavimo z ozirom na našo notico v 4. številki »Borbe«, da je takoj drugi dan po podpisu liste g. Žebota svoj podpis preklical. To da je storil vsled informacij, ki jih je prejel naknadno. G. Kaloh pravi, da ni pristaš g. Žebota, da pa ga spoštuje kot človeka, ki je za narodno stvar v Mariboru in okolici storil mnogo koristnega, zlasti v časih preobrata.

Mi tudi tako pravimo, samo to se nam pa ne dopade, da se podpisni tako prekljujejo. Možato vsaj to ni. G. Kaloh je imel prav, če je podpisal listo g. Žebota zato, ker je g. Žebot znan kot naroden človek. Ni pa imel prav, da je potem podpis preklical. Saj menda ni dobil informacije, da g. Žebot ni naroden. Nam je itak znano, da gospod Kaloh tudi ni pristaš JNS, četudi je mogoče član, pa je vseeno kandidiral na listo JNS, ali vsaj na taki, ki je bila sestavljena po želji JNS, pa ni svoje kandidate preklical. Zakaj torej preklicavati podpis g. Žebota kot prijatelju, če že ne političnemu pa vsaj osebnemu? Tako vidimo, da je le huda reč pri tehle volitvah senatorjev.

G. Kaloh pa nam je poslal tudi prepis pisma g. poslancu Krejčiju, o katerem si-

ser ne pove, ali ga naj objavimo. Izgleda pa, da tako želi. Zato bomo iz dopisa posneli samo to, da je g. Kaloh pisal g. poslancu Krejčiju dne 25. t. m., da se bosta skupaj peljala v Ljubljano. G. Kaloh pripominja, da je sicer rahlega zdravlja, da pa se bode kljub temu udeležil v popolni solidarnosti z g. poslancem Krejčijem. Česa se bode udeležil, na žalost v pismu ni zapisano. Iz dostavka »Volim JNS« pa sledi, da bo ta vožnja namenjena volitvam.

Samo prosimo, ne preklicati. Danes se kaj takega rado dogaja. Može včasih niso hoteli kar tako preklicavati dane besede ali podpisa. Danes pa...

Ker g. Kalohu nočemo delati krivice, smo njegovi želji ustregli in tako sedaj javnost ve, da bode g. Kaloh volil tudi to pot JNS listo in ne Žebotovo, kakor so zlobni jeziki raztrosili po mestu.

Generalni inpektor notranjega ministrstva v Mariboru. V torek, dne 29. t. m. je prišel v Maribor v spremstvu banskega svetnika in bivšega upravnika ljubljanske policije g. Guština, generalni inšpektor notranjega ministrstva g. Kuzmanovič. Poleg vseh tukajšnjih predstavnikov političnih oblasti, je zvečer povabil na daljši sestanek tudi g. Franja Žebota, nositelja senatorske liste, ki JNS ni pogodu. Kaj so se pogovarjali, nam ni znano.

Tole bi radi znali!

Večkrat čitamo v našem časopisu, da se prodaja na stojnici za **opotečene mešo** večja ali manjša količina mesa po nižji ceni in tudi, koliko ga sme dobiti 1 oseba. To meso je res ceneje, ampak vseeno nas moti beseda »opotečeno«. Ta beseda pomeni, da nekaj ni prav. Neoporečen človek je n. pr. tak, ki ni bil nikdar kaznovan, ali tak, ki v nacionalnem, ali tudi v drugačnem življenju ni ničesar pregrešil, kar bi bilo navzkriž z moralno. Torej čist v vsakem pogledu. Menimo, da bo ta beseda tudi pri mesu pomenila isto. Torej je oporeč. meso nekaj, kar ne spada na trg. odnosno v želedec. Na vsak način torej v s tem »oporečenim mesom« ni nekaj v redu. Pojasniti nam pa tega nikdo noče.

Zagorje

Zagorje. — Pretekli teden je postalo v Zagorju precej živahno vrvenje, telefonsko poročilo je namreč naznanilo, da se bodo vršile v Zagorju poleg župniških smuških tekem, tudi izbirne smuške tekme Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije za Čehoslovaško. Prednjački je kot tehnični zbor pokazal vsled svoje aktivnosti vso zmožnost, da je v stanu izpeljati vso predpravo, za izpeljavo tako velike prireditve, kakor so doleteli tokrat Zagorje, ravno tako sta tudi uprava in gosp. odsek Sokola storila vse, da je potekla prireditev v kar najlepšem razpoloženju. Občinstvo je pokazalo polno razumevanja za toka prireditve ter se je polnoštevilno udeležilo popoldan otvoritve smuške skakalnice. 20. januar 1935 bo ostal v

zgodovini našega Sokola, ki letos stopa že v 45. leto svojega delovanja, v najlepšem spominu vsakomur, ki je pri prireditvi sodeloval, ali prisostvoval.

Celje

Zborovanje zasebnih nameščencev

Preteklo nedeljo so zborovali celjski zasebni nameščenci. Udeležba ni bila taka, kakor je bilo z ozirom na važnost dnevnega reda pričakovati. Tov. Tavčar je v svojem obširnem referatu podal nekaj zanimivosti, kako se je dosedaj delalo pri upravi Pokojninskega zavoda in obljubil, da bo odslej boljše. Tov. Zemljič pa se je bavil z bolniškimi blagajnami (društvenimi) in poročal o anketi, ki je bila pred dnevi v Beogradu. Z veseljem je bila sprejeta obljuba g. ministra dr. Marušiča, ki jo je dal zastopnikom vseh treh društvenih blagajn, da ne bo ničesar podvzel glede zavarovanja privatnih nameščencev brez njihovega pristanka, temveč želi iskreno sodelovati z vsemi zainteresiranci. Pričakujemo torej lahko, da ne bo predlog SUZORJA prodrli. Predsedujoči tov. Pi-brovc je še posebno naglasil, kako je strnjena fronta vseh celjskih nameščencev v borbi za svoje socialne pravice in to neglede na njihovo politično pripadnost; apeliral je na takšno skupnost tudi drugod. Tov. Veltavsky je ob zaključku stavil predlog, naj bi bilo članstvo obveščeno o raznih sklepih upravnega odbora Pokojninskega zavoda potom okroglic, ne da bi nasedalo gotovim neresničnim govoricam. Celjsko članstvo je tov. Vebetu hvaležno za sklicani sestanek, želi pa, da se taki sestanki vršijo večkrat in to ločeno za člane Pokojninskega zavoda in za člane društvenih bolniških blagajn.

Podružnica Narodno strokovne zveze za Celje in okolico se je vselila v svoj društveni lokal Gaberje, gostilna Vouk, nasproti vojašnice. Uradne ure so vsak dan od 5. do 7. ure zvečer, ob nedeljah pa od 9. do 11. ure dopoldne.

Kočevje

Požarna nesreča v Kočevju. Zgorela je tekstilna tovarna »Tekstilana«, v kateri so izdelovali sukno. V nedeljo je pričelo goreti in je postala tovarna žrtev plamen. Škoda se ceni na več milijonov. Najbolj prizadeto pa bo revno delavstvo. Kruh je izgubilo vsled te nesreče nad 250 delavskih družin z mnogoštevilno deco, poleg tega pa tudi 150 samskih delavcev. Medtem ko bodo lastniki tovarne v velikem delu prejeti škodo povrnjeno iz zavarovalnine, bo ubogo delavstvo ostalo na cesti brez sredstev in v breme občinam. Pri vsaki taki priliki se ponavlja vprašanje, kako zavarovati delavstvo pred sličnimi nesrečami. Rešitev bi bila edino v primer-nem zavarovanju. Takih vrst zavarovanja pa pri nas še ne poznamo. Treba pa bo misliti tudi na to.

Priporoča se modni atelje

Sirite „BORBO“!

„ELEGANCE“ Vekoslav Terzer

Lastna zaloga angleškega blaga, izdelava po najnovejših modernih krojih — Konkurenčne cene

LJUDSKA SAMOPOMOČ reg. pomožna blagajna v Mariboru

Grajski trg 7.

Poverništvo: Ljubljana, Tyrseva 34

naznanja smrtnih slučajev svojih članov v mesecu decembru 1934.

Vajdič Neža, Ptuj.
Ferk Terezija, Maribor.
Potisk Jera, Čadramska vas.
Visočnik Alojzija, Maribor.
Harc Alojz, Maribor.
Forstnar Helena, Bistrica.
Kmetec Ivan, Lokanica vas.
Vodenik Elizabeta, Duga resa.
Glaser Alojzij, Ruše.
Vižintin Franc, Maribor.
Žlahtič Jurij, Žilčka vas.
Letič Ana, Mala vas.
Blagovič Uršula, Kajžar.
Strah Janez, Kočevje.
Zohar Olga, Kamnica.
Sinko Janez, Plat 7.
Gracer Terezija, Rožno.
Hren Marija, Prvenci.

Dirnšek Matija, Piršenbreg.
Kobilanič Matija, Maribor.
Gabriel Marija, Rodne.
Ellerich Hermine, Ptuj.
Clarici Marijana, Maribor.
Golob Franciška, Vojnik.
Cipot Stefan, Puconci.
Pleterski Jožef, Pleterie.
Arh Marija, Jarmovec.
Emeršič Terezija, Stojinci.
Verdonek Anton, Slemen.
Voga Jurij, Sv. Peter.
Span Ivana, Loke.
Jekl Franc, Celje.
Razboršek Helena, Arma vas.
Izak Barbara, Ojstrica.
Serak Alojzija, Breg.
Grizold Jera, Smolnik.

Rotard Marija, Sp. Polskava.
Spolenak Ignac, Ptuj.
Pelz Jožef, Maribor.
Jeretin Franciška, Maribor.
Gulin Ana, Ptuj.
Kebrič Ana, Maribor.
Svetei Marija, Ljubljana.
Lepelj Apolonija, Sp. Poljčane.
Lapuh Jožef, Gor. Obrež.
Galun Ana, Vojnik.
Jesih Ana, Loke.
Arhar Ivan, Ljubljana.
Kandus Lucija, Smartno o. P.
Repič Franjo, Beograd.
Jerina Franc, Ljubljana.
Garvas Josip, Podgorica.
Gregorc Anton, Ljubljana.
Korž Jožef, Ponikva.

Selinšek Jurij, Starše.
Majer Jakob, Žitnice.
Hojnik Josipina, Strmec.
Vodenik Franc, Farna vas.
Hudopisk Katarina, Stražišče.
Rožek Neža, Grajenščak.
Peternel Marija, Ljubljana.
Ojstruh Martin, Debro.
Pommer Matija, Maribor.
Podhovanik Ivan, Podgora.
Golc Blaž, Popovci.
Žorž Ivana, Podraga.
Margetič Marija, Celje.
Okorn Marija, Lava.
Filipič Franc, Celje.
Florijanc Ludvik, Vojnik.
Gorjup Franciška, Sv. Peter v Savinjski dolini.

Skotič Franc, Staročak.
Filej Martin, Pobrežje.
Fastenbach Julijana, Bukovje.
Prates Marija, Maribor.
Visenjak Marija, Završe.
Kovač Josip, Bošljn.
Solar Andrej, Poljšica.
Kopač Marija, Beograd.
Lenart Klara, Raihenburg.
Videnič Martin, Cerkje o. K.
Bedenik Ivana, Maribor.
Kramberger F., Vukovski vrh.
Pludernik Marija, Sombor.
Čas Ivan, Sv. Janž pri Dravogradu.
Maschera Serafina, Maribor.
Gaube Avrelja, Sv. Križ.
Radej Ivan, Breg.

Po vseh umrlih se je izplačala pripadajoča pogrebna in skupnem znesku Din 730.452.— Kdor še ni član »Ljudske blagajniškega načelnika« naj zahteva breobvezno in brezplačno pristopno izjavo.